

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábos példány egyszeri hirdetésnél 10 H., többhavi hirdetésnél 14 H. — Hivatalos hirdetésekkel minden szöveg 4 H. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő:
ÉLES KÁROLY.
A kiadók nevében:
Lukonich Gábor dr.
Bárdi György dr. Darnay Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérjük.
Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
Kéziratokat nem küldünk vissza.

Vörösmarty.

Ünnepelni, jubilálni nagyon szeret és nagyon jól tud a mi lobbanó természetű nemzetünk. Alkalmom kell rá s a feledés mohával eltakart névre megint friss koszorút fonunk és az alkalmiság örömeiben újra föltámasztjuk a végkép eltemetettet.

Aki hétköznapokon eszünkbe se jut: ünnepi sorban tömegek élére kerül, mint fölkapott jelszó s a méltatlanul mellőzött név diadalával arany betűkben ragyog.

Ime az ország apraja-nagyja Vörösmarty Mihályt emlegeti mostan. Iskolákban, színházakban, uri körökben Vörösmarty emlékeztetése szavalnak, énekelnek és pénzt gyűjtenek Vörösmarty Mihály szobrára.

És mindez első sorban, mindenkéül fölt, azért történik, mert a magyar nemzetnek ismét jubilálni van alkalmá: száz esztendeje annak, hogy Vörösmarty Mihály (1800. december 1-én) született.

A Szózat, a Főthi dal, a Vén cigány, a Szép Ilonka költője, a magyar költői nyelv megalkotója és mestere, a nemzeti költészet izről-izre magyar lelkű fejedelme, akinek fölséges lantján új élet kelt régi dicsőségünk az égi homályból: az örökké való Vörösmarty

Mihály 1855. óta kinn porhad a temetőben és a mai nemzedék már-már felejteni kezdte a mostani izlés szerint csöppet sem divatos költőkirályt.

Sokszor sirni szerettem volna annak a szomorú tapasztalásnak a révén, hogy Vörösmarty remek munkái a könyves polcokon porladoznak és a magyar nép, mely hálátlanul és hűtlenül elfordult a legszebben, legédesebben zengő, leghatalmasabban zúgó költői nyelv csodás erejét mesterétől, csiripelő incifencenk, kuplógártó komédiások diadal-szekerétolja.

De bármily sötét gomolyogtak is a felhők a magyar költészet berkei fölött, én vak bizalommal hittem, hogy lesz még egyszer ünnep a világon! Most szerte az országban elnémulnak a csörgősapkák és az áhitat hangján zeng mindenütt Vörösmarty Mihály neve. Gyűlnek a állérek, a koronák, a kis és nagy összegek a magyar költőkirály szobrára; ezer meg ezer ünnepi gyülekezésben éneklük a Szózatot, szavalják Vörösmarty verseit és dicsőítik Vörösmarty költészetét.

Azonban ez még mindig nem az az ünnep, amelyről Vörösmarty Mihály jósléke álmodott.

Vissza kell térniünk a Vörösmarty szel-

leméhez. Azokat az eszményeket kell ismét oltárainkra emelnünk, amelyekért Vörösmarty lelkesedett. A magyarság ősi földjeit kell újra fölszántanunk és bevetnünk a Vörösmarty eszméinek magvaival. Akkor valósul majd, amiről Vörösmarty apánk álmodott, hogy lesz még egyszer ünnep a világon! A szóvirágok közé, melyekkel az alkalmi ünneplők Vörösmarty nevét oly dúsan koszorúzzák, fűzzük piros fonálnak azt a jó kívánságot, hogy ünnep után is, állandóan maradjon köztünk, ihlessen meg, tegyen jó magyarokká, nemzeti munkánk buzgó hőseivé a Vörösmarty költészetéből kiu-gárgzó ősmagyar lélek.

Erre van föltötte sürgős szüksegtünk nekünk, a ránk virradó huszadik század magyarjainak, akiket összezagyváltak, sarkainkból kiforgattak, idegen Istenek bálványképére elferdítettek a meg nem emésztett nemzetközi határok.

Vörösmarty ünnepein buzgó imádság epe-dezzen százazrek ajkain azért, hogy megint a régi dicsőség szent zászlai lobogjanak küzdelmeink utján fejünk fölött.

Isten segits, népeknek Istene! Add, hogy az a tűz, mellyel most Vörösmarty nevét övezzük, ne muló szalmaláng legyen! Add, hogy Vörösmarty, akinek költészetét az ünnepi alkalom dicsőséggel koszorúzza, időtlen időközön át, a hétköznapok szűrkességében is

Vörösmarty emlékezete.

Zajongva, mint a vészes ár, rohan tovább Sebes folyása vasfogu időknek el; Zord forgatagja eltemetve multakat És nem kimélve semmit, új csatára kel, Hogy nemsokára azt, mit álmaink után Birunk, a szép jelent is elragadja majd: S az ember-ész s a szív remegve, félve áll A parton, hol jövő reményvirága hajt.

Én szép hazám, fiad szeretve néz feléd S örömben uszva könnyeimnek árja hull, Ha képzeletnek szárnyain repülhetek A multba vissza s képed árnya rám borul. E nagy dicső mult lelkesite tégedet Lánglelkű költőnk. Téged Isten ihletett, Hogy zengd e honnak győzödelmeit nekünk, S tanits szeretni e hazát s e nemzetet.

Felajzott lantod zenge harci zajt s vihart, Nagy ősök győzödelmeit, kik e hazát Oly sok viszály és annyi harc veszélyi közt, Kiontva hősi véreket, nekünk hagyák. Oh szent hazám, te nagy levél s dicső fiad Nagyságodon merengve annyiszor hevült Édes dalokra. Hajh! megértjük-e szavát, Avagy szívünkre tespedés lidéres ül?

De félre gyáva osüggedés! A Szózatot Hallom; felharsan égi jóslat hangja itt; És zeng a jobb jövőről édes álmokat, Felrészva az elcsüggedt lélek hurjait. Még jönni fog, még jönni kell a jobb idők Korának és majd visszatér a régi fény

E honra, melyre annyi balszerencse járt S az ős dicsőség ott kigyul borult egén! —

Majd lágy dalát susogta a szerelmi lant, Kezében és hevült szivedben érezéd A tiszta női szív szereleme lángjait, Melyek megadták földi élted édenét. Szent volt előtted e szívérzelem tüze És lantodon nem zenge ronda kéj dala. És sárba nem tiptord az, kit ég adott A férfi mellé, hogy legyen védaangyala.

S midőn lesujtva láttad elnyomott hazád Kesergni, ezt az édes, elnyomott anyát, A honfi szív elbusult hangja tört elő Hurján a lantnak és te őt vigasztalád. S a honfiszív ujult erőre kapva küzd Nagy célokért, amelyekért hevült szived S kibontva szárnyait repült az ég felé S ragadta sasként ez oly árva nemzetet.

Majd szent haragra gyulva ostorod suhog, És, mint a vész csapása, éri zordonul A korcs magyart és márványkeblű lányait: De szózatokra hamvadó szívek kigyul. S honalkotó Árpádnak hősi véreit Ott láthatád a szörnyű harci tereken. Mind hősök ők, mind hős anyák neveltjei. Ne féltsd a hont, ha benn ily nemzedék terem!

Mint lelked álmodá, e hon virulni fog, Mely ezredév viharjait túlélte már, S az ősök szent erényein tanulva most Uj ezredévet hön remélve, küzdve vár.

S ha mennylakodból e hazára néz szemed, Lásd boldogultnak azt s megáldva nemzeted, Ragyogja azt be végtelen időközön át, Istent, királyt, hazát ölelve szellemed.

Tóth József dr.

Emma.

— A «Sümege és Vidéke» eredeti tárcája. —

Emma ma ismét makrancoskodott és ez nagy fejfájást szerzett a mi öreg barátunknak. Emma ugyanis akaratos gyermek, aki folyvást csinyeken törli a fejét. Kiáll a folyosóra, néha beszélgetést kezd a különböző gyermekkel és úgy kacag, de úgy, hogy Lőrinc bácsi földhöz csapja a tollat és kirohan a szobából. Nagy könyörgést intéz Emmához, míg végre ráveszi, hogy ismét a szobába lépjen és elfoglalja trónusát. Azonkívül fejére teszi a kalapot.

A kalapot ugyanis ő viseli. És tizenhét éves, piruló rózsabimbóhoz hasonló.

Emmának ez a története. Ő valahol az erdőben született, hasonlóan a tündérelőnyokhoz.

Többet talán nem is kellene mondani. Hogy felnőtt és hosszú ruhát kapott? A tündérelányok is hosszú ruhát kapnak. Nagy hársak alatt lakott Emma a babáival, Tiszával, a szép erős kutyával, Mátyással, a fényestollu, bicéggő madárral és Cirmillával, a cicával. Szellők szálltak az erdőből, rengő fejecskejű vadvirágok

igazán a miénk legyen és közöttünk maradjon! Izzást, iránnyt, honszerelmet, magyar ajkoni imádságot jelentsen mindhalálig Vörösmarty Mihály neve.

R. Gy.

Népiskolai ügyek.

III.

Az iskolaszék tagjainak mandátuma ebben a hónapban lejár. Ennek következtében a képviselőtestületnek új iskolaszéket kell alakítania. Ez alkalmat nyújt nekünk arra, hogy egyet-mást elmondjunk erről az intézményről, amely iskolai ügyi szervezetünkben már meghaladta a 30 évet s amelyre népoktatásügyünk fejlesztésében nem csupán extenzíve, hanem intenzíve is nagy és szép munka várakozott.

Nem beszélünk arról, e munkát miképpen teljesítette az iskolaszék, de meg kell említenem azt, hogy közoktatásügyünk lánglelkű reformátora, Eötvös József előtt gyönyörű ideális cél lebegett, midőn az iskolaszéki intézményt szervezte. Olyan nagy ideálistól ez nem is lehetett másképp. Célja az volt, hogy az egész magyar társadalmat szinte a legelső rétegig megnyerje, föllekítse, áldozatkészre buzdítsa az iskola iránt. Célja volt, hogy az iskolát édesapai meleg szeretettel ölelje kebelére a társadalom minden osztálya, hogy sorsa iránt mindenha meleg érdeklődéssel viseltessék s ennek fölvirágoztatása érdekében hathatósan közreműködjenek. Mert az iskolának — mint Berzevicy Albert mondja — nem csupán az állam erejére, hanem a társadalom szeretetére is szüksége van. Ezt a szeretetet akarta nagy Eötvösünk fölgyújtani és az iskola javára dűsan kamatoztatni, midőn az iskolaszéket akképpen szervezte, hogy a község egyes, e tiszte megválasztott polgárainak az iskola külső és belső életének kormányzásában olyan szép, olyan tágas és fontos jogkört biztosított.

Bizony mi a közelmúltban ezt a szeretetet és az ebből folyó érdeklődést nem láttuk az iskolaszék tagjaiban. Több tagja nem csak az iskolának feléje sem nézett, hanem még azt a fáradságot is sajnálta, hogy az egyszer-másszor összehívott gyűlésen megjelenjenek.

Midőn tehát a képviselőtestület az iskolaszéket újból megalakítja, lebegjen szeme előtt nagy Eötvösünk célja s iparkodjék olyan tagokat választani, akik az iskola iránt szeretettel, érdeklődéssel tanúsítanak s iskolai ügyünk fölvirágoztatását szívvel-lellekkel akarják és érte cselekedni is tudnak. Amint az iskola a legszentebb eszmények kultuszát szolgálja, úgy az iskolaszéket is ezeknek az eszményeknek kultusza lelkesítse, ne rideg fiskális szempontok irányítsák. Ennyit általában.

Most már ami nálunk az iskolaszék és az ipariskolai bizottság megalakulását illeti, eddigelő nem jártak el törvényszerűen. Ugyanis ez a két bizottság eddig egy kalap alatt dolgozott. Közös gyűléseket tartott s ezekről közös jegyzőkönyvet vettek föl. Ez meg nem engedett dolog. Miniszteri rendelet tiltja, hogy a népiskolai

iskolaszék egyben mint ipariskolai bizottság is működjen. E kettőt tehát külön külön választva meg a képviselőtestület, a megválasztott tagokat — akik természetesen ugyanazok is lehetnek — külön alakuló gyűlésre hívják össze s külön választanak elnököket, alelnököket, jegyzőt stb., ami megint nem zárja ki, hogy mindkét bizottságban ugyanazok viseljék e tisztségeket.

A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumot e tiltó rendelet kiadására bizonyosan az vezette, hogy az ipariskola a népiskolától teljesen különálló intézmény, önálló népoktatási szervezet. Azután meg a külön bizottság talán alaposabban is végezné feladatát, mert oly tagokból lehetne szervezni, akik az éfajta iskola iránt több érdeklődéssel viseltetnek. Ertem az iparos és — nálunk, ahol a kereskedő inasok is ez intézetbe járnak — a kereskedő osztályt. Midőn tehát a képviselőtestület az ipariskolai bizottságot megalakítja, legyen erre a szempontra is figyelemmel s válasszon a tagok sorába pár iparost és kereskedőt is.

Megjegyezzük, hogy a megválasztandó tagoknak nem kell szükségképp városi képviselőnek is lenniük. megválasztható minden adófizető polgár, aki irni, olvasni tud és akiről föl lehet tenni, hogy az iskola iránt szeretettel, érdeklődéssel viseltetik s a tagsággal járó kötelezettségeket buzgóan és pontosan teljesíteni tudja is, akarja is.

Ezzel befejeztük a népiskolára vonatkozó cikkeinket. A bennök elmondottakat az illetékes köröknek újból becses figyelmébe ajánljuk.

Az állami költségvetés és a vidék.

A jó Isten tudja csak, mikor éri meg az ország azt az időt, midőn a vidék nem fog panaszkodni amiatt, hogy főbenjáró érdekeit az állam nem szolgálja olyan készségesen, mint az ország fővárosát. A politikai és közgazdasági érvek, melyekkel a főintéző körök a metropolis erősebb arányú pártolását megokolják, még mindig súlyosabban esnek a latba, mint az adózó nép provinciális és helyiérdekeinek összessége. Magas szempontokat tartanak szem előtt vezető embereink és a napilapok egyaránt és ezek a magas szempontok követelik meg, hogy világra szóló főváros legyen Magyarországnak. De vajjon nem volna e helyesebb, ha e magas szempontoknak egyszerre és minden vonalon való érvényesítését arra az időre hagyják, míg az egész ország gazdaságilag megerősödik. Bizony jobb, de a mi panaszaikat nem hallgatják meg odafent. Nos, a jövő nekünk fog igazságot szolgáltatni. Csak késő ne legyen már akkor.

A helyzet most mégsem oly komor, mint aminőnek látni szoktuk. Keresgölvén a jövő évi költségvetés számtengerében, akadunk itt is, ott is új tételekre, melyek a vidéken létesítendő vagy gyarapítandó intézmények költségei. A jövő évi költségvetésben jóval több ilyen tétel van, mint a tavalyiban. Legfeltűnőbb a haladás a földmivelésügyi, közoktatásügyi és igazságügyi tárcák keretében, de azért a kereskedelmi

és belügyi miniszteriumokban is azon voltak, hogy a jövő évben többet nyújtsanak a vidéknek, mint tavaly.

Hát ez haladás a múlttal szemben. De még nagyobb haladás az, hogy olyan férfiak ülnek az ingyelt bársonyszékekben, akik nemcsak, hogy érzéssel bírnak a vidék legsürgősebb érdekei iránt, de tettekkel, alkotásokkal lendítenek az elmaradt vidéken.

Első sorban a földmivelési tárca az, melynél a javulás szembetűnő. Ez természetes is, hiszen ennek a szakminiszteriumnak a hatáskörébe az a tényező tartozik, mely föntartja és eltartja az országot: a termőföld. Ez pedig csak falun van. A gazdasági munkát és a gazdasági oktatást szolgálják a földmivelésügyi miniszterium hatáskörébe tartozó új intézmények, melyekből dupla haszon hárul a vidékre: az intézmények föntállása, szükséglete és közérdektű tevékenysége.

Az igazságügyminiszterium több bírósági épületet, a közoktatásügyi több iskolát épített, mint tavaly, s így a többi miniszteriumok is. Összevissza vagy három és fél millió forintba rug az a többlet, mely jövőre az államkincstárból kerül a vidék népe közé.

Ismételjük: ez haladás. De ne áltassuk, ne ringassuk magunkat abban a reményben, hogy ez a haladás állandó s mint joggal elvárható fokozatosan erősödő lesz. Harminc év tapasztalata bizonyítja, hogy az ilyen haladás efemer jellegű. Volt már rá eset, nem egyszer, hogy magyar kormányok propagálták a vidéket, de nem tartották ki mellette, vagy mielőtt valami maradandót alkothattak volna a vidék javára, letűntek a szereplés színpadjáról. Változnak a kormányok, változnak a programok és eshetőségeknek van kitéve minden, aminek a politika az éltető eleme.

Igaz, a mai rendszer megteremtői erősen és szilárdan ülnek helyeiken. A vidék sokat és jót várhat tőlük. De ha azt akarjuk, hogy a vidék érdekeinek mindenek fölé való helyezésének tudata gyökeret verjen ott, ahol az ország sorsát intézik; ha azt akarjuk, hogy változó kormányok és programok dacára szilárdan megmaradjon az elv, hogy a vidék érdekeit kell legelső sorban előmozdítani, mert ez a haza: akkor meg nem szűnő buzgósággal és ország-szerete egyöntetű agitációval kell arra törekednünk, hogy ezt elérjük.

Föld alá temetett munkások.

Szivrázó szerencsétlenség történt Sümege november 30-án délután 4 órakor, olyan megrendítő szerencsétlenség, amilyen még aligha fordult elő a sümegi balesetek krónikájában. Áldozata négy szegény, jóra való munkás ember, akik veritékizzasztó munkával fáradoztak azon, hogy családjuknak a mindennapi betevő kenyeret megkeressék. Ott, a nehéz munkában lelték halálukat, leirhatatlan fájdalmat kelteve családjuk tagjainál és mélyeséges részvételre indítva városunk egész lakosságát.

Szinte megremeget kezünkben a toll, amidőn az iszonyatot keltő szerencsétlenséget leírjuk.

A sümegi mész- és téglagyár hat munkás embere: Takács János, Tóth József, Szabó József, Simonyai Sándor, Pámel Antal és Sámel József ott künn dolgoztak a sümegi kőfejtőnél. Azzal foglalatostkodtak, hogy a 6—7 méter vastag földréteget letakarítsák arról a hatalmas kőfalról, amelyet az ős világban talán az istenek raktak egymás hegyé. Munka megtakarítása céljából a hatalmas földréteget aláaknázták, hogy ez azután alázuhanva, megkímélje őket attól a néhány napi munkától, amibe a föld lefordása került volna. Fájdalom, ez a munkamegtakarítás négy embernek életét követelte áldozatul.

A borongós, esős novemberi napon már estére hajlott az idő. Még csak néhány csákányvágást akartak tenni, hogy azután a fásasztó munkát abbahagyják. A munkások ketteje Sámel József és Pámel Antal az utolsó talicska földet tolták el a kiásott földhalomból, midőn menydörgésszerű robajjal a vastag, aláaknázott földréteg alázuhan. Sámel — szerencséjére teljesen megmenekült, Pájert leütötte a leomló föld s combig eltemette, míg a többi négy társukat teljesen maga alá borította a lezuhanó föld.

Sámel az iszonyattól megához térvé, első sorban Pájert szabadította ki a föld alól, azután lóhalálban hazasielve, meghozta a borzasztó hírt az eltemetett emberek családjainak. Takács János édes anyja halálra rémült arccal futott a rendőrségre, hogy tudassa a borzasztó balesetet. A rendőrség révén mint tűz terjedt el a szerencsétlenség híre a városban. Százával rohantak föl az emberek a hegyre, a szörnyű veszedelem színhelyére, ásott, csákányt, lapátot, fáklyát, lámpást vjve magukkal. A hatóság részéről Mayer István tb. főszolgabíró, Malomszky János

néztek a tisztásokból, párázatok repültek tova. Mint a mesében.

Aztán mindez elmúlt. Emma tizenhat esztendősen lőn és meghalt az édesapja. Így előkerült az erdőből.

Egyedül maradt Emma, egészen egyedül. Utrakelt tehát a nagyváros felé. S mikor már második nap barangolt az uccákon fáradtan, éhesen, a bácsi felfedezte.

* * *

Ez igen különös történet. A mai mesékben ugyanis a hősök mind rosszakat tesznek. De a bácsi jó ember volt és ép ez a valószínűség.

A bácsi bozontos kis fekete ember. Ragyogó a szeme, mint az egéré. Talán vén már, de gyönyörű feje van. És ha néha bezárkodik, akkor igen komoly lesz. Papirost keres elő a bácsi és szól is:

— Emma, magának kellene már egy pár új cipő.

Emma nevetve ugrik fel és már a bácsi nyakában van és mondja:

— Te édes, te jó ember . . .

Mert a kis Emma könnyen lelkesedik. A bácsi dőcögve nevet és megmártja penáját a kalamárisban.

— Jó, jó . . . Tehát ma tárca-cikket írunk. És már rakosgatja is a betűket egymás mellé. Ez a bácsi.

Hát ő már csak ilyen. Ő már nem arra való, hogy szerelmi ügyeket szövögesen. És ezt a kicsi kőlyköt nagyon szereti. Hát ez a kicsi kőlyköt ur ma a fogadóban.

Mert uri fogadóban lakunk. A dolog ugyanis így áll: a bácsi lakik az egyik szobában, a másikban pedig Emma. Mi körül a folyosón és vigyáznak Emmára. Ő az ősszel az énekesnői pályára lép. A bácsi intézkedik ebben és nem telik bele egy esztendő, Emma a lámpák elé lép és meglássák, mily szépen fog énekelni.

Igy telnek-mulnak a napok csendesesen. A kis fekete Lőrinc nem igen dolgozik mostanában, legföljebb, ha az Emma cipője nagyon is enni kér. Emma pedig a kanapén hever. Olyan ilyenkor, mint egy selymes, szép cica. A szemét félig lehunyja. Így kéklenek, mélláznak azok a csillagok, amelyekben a boldog emberek laknak. Gesztenyebarna feje elpihen a vánkoson. Itt ül Lőrinc és erősen szívja kicsi szivarját. De a füstöt gondosan más felé fújja. Emma im egyszerre elalszik. A bácsi csendesesen, mozdulatlanul ül. Legyenek a kis Emma álmai tiszták, virágosak és boldogok. Mindig.

* * *

Elementek.

Nem is messze. Csak el innen a fogadóból, ahol mi laktunk, vigyázva a kis Emmára. A bácsi fészket épít. A Lőrinc, az öreg Lőrinc, az aggastyán Lőrinc. Ah, epesen kacagtunk, természetesen.

Mert a kis Emma oly szép, mint a hajnal, karsu lengő napsugár és ő maga az ifjuság . . .

Báttaszékly Lajos.

városi jegyző. Fischer Ignác dr. és a rendőrök siettek ki, hogy a szerencsétlenül járt munkások kiadásának művelését vezessék és — ha szükség volna rá — az első orvosi segedelemben részesítsék őket.

A veszedelem híre eljutott Csabrendekre is, ahonnan szintén nagy számmal érkeztek, hogy a sümegieket a munkában támogassák.

A fátylak fénye, a lámpások világossága mellett lázas munkába fogtak. Minő látvány volt ez! A hegyoldal esti homályát kísérteties fény fűzte el, s ebben a fényben ott izzadt száz ember. Nyűzsögre, sűrűve-forogva hányták a földet, tisztogatták el a köveket, a szegény munkások után kutatva. Körülöttük még pár száz ember, várva az eredményt.

Mayer István tb. főszolgabíró ébersége hajmeresztő katasztrófától mentette meg a közönséget. A munka közben fenn állva a tetőn, észrevette, hogy a föld-falazat meg van repedve. Lekialtolt, hogy vonuljanak félre, mert újabb csuszamlás várható. És csakugyan, alig szorította odább Kis rendőrőrmester társaival a nagy sokaságot, 4-500 métermáza földtömeg újból nagy robajjal alázuhant. Pár pernyi késés és száz ember kerül a föld alá, ott lelve halálát. Gondolnunk is iszonyu!

E lecsuszott földréteg még fokozta a munkát. Órák teltek el nehéz szivszorongatások között, midőn az első munkásra rábukkantak. Kivették a föld tönneléből: Takács János összezuzott hullája volt. A munka tovább folyt. Lassankint előkerült Simonjai Sándor, majd Tóth József és utóljára térdre esve előre bukott arccal Szabó József is, az utolsó áldozat.

Este fél nyolc volt már ekkor. A szerencsétlenek hulláit a kórháztól kivitt kosarakba rakták, azután kocsiakra helyezték és — megindult a szomorú menet, le a hegyoldalból, a harasztosra, a város felé.

Megrendítő gyászmenet volt ez! A hegy-lejtőn lassan haladtak le a halottas kocsi, a fátylak siri világosságában, a gyászaborult családtagok jajveszékeltől és a bánatos emberek sokaságától körítve.

Takács Jánost és Szabó Józsefet lakásukra, a másik kettőt pedig a kórház hallottas kamrájába szállították.

Az itthon maradtok lázas érdeklődése fogadta őket. Iszonyat volt az egyes részleteket hallani. Egyiknek a csontjai csavarodtak össze, a másiknak az álla teljesen behorpadt, a harmadiknak összezuzott mellkasából a szive ugrott ki. Elszorult a kebel, könny szökött a szembe ezek hallatára.

A megrendítő eset hatása alatt áll ma is városunk lakossága. Általános a részvét a szerencsétlenség áldozatai iránt, akik a munkásszótynak jóra való, derék tagjai voltak.

Ők már kiszenvédtek. De itt hagyták családjukat, akik most a szigorú tél kezdetén, a kegyérkereső munkás kezektől megfosztva, nehéz szívvél, súlyos gondnal néznek a zord évszak nyomorúsága elé.

Fölvívjuk rájuk városunk nemesszivű lakosainak figyelmét. Nyujtsanak nekik segédelmet. Adományokat szerkesztőségünk is elfogad s rendelkezése helyére juttat.

Adakozzunk az itthagott özvegyeknek és árváknak.

H I R E K.

— Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

— 1800. dec. 1. — 1900. dec. 1. Tegnap volt Vörösmarty Mihály, a költőkirály, születésének 100-ik évfordulója. Szerte az országban ünnepelték a Szózat költőjét, aki egy nemzet szivdobbanását érezte keblében, midőn kifejezést adott a nemzet örök vágyának és imádságának egy jobb kor után s aki szivrendítő, kétségbeejtő szavakkal figyelmeztet „a nagyszerű halálra”. Ah, nemzeti költő volt ő minden ízében. Szelleme, érzése, gondolata, nyelve és . . . egész élete. Élete, amely összeforrott imádott népének életével; élete, amely összeroskadt a tenger fájdalom sulya alatt, midőn a nemzetet vérezni, szenvedni, meghalni látta. A nemzet föltámadott és „lesz még ünnep a világon”. Ime, tegnap is volt ünnep. Őt ünnepelte a magyar nemzet, hisz az a nap, amelyen ő meglátta a magyar égbolt napját, mindenkor ünnepe e hazának. Szerte az országban ünnepet ülttek. Csak Sümege nem ünnepelt. Sem egyesületben, sem iskolákban, sehol, sehol. Talán kiszakított föld ez a város a nemzet testéből? — A gyűjtés folyik Vörösmarty szobrára, adakoztatok rá, hogy legyen ünnep Sümege is.

— Erzsébet királyné emléke. A gyönyörű római kat. népiskola november hó 23-án tartott Erzsébet-gyásznapot, gazdag, változatos program előadásával hódolva áldott emléktű királynénknak. Az ünnepet Kálmán József tanító nyitotta meg lendületes beszéddel, ami után a növendékek Kölcsey Hinnussal énekeltek. Az emlékbeszédet Szabó Lajos plebános, az iskola igazgatója tartotta, aki gyönyörű kegyeletes szavakkal festette nagy királynénk életét s szívből fakadt szavakkal hódolt soha el nem múló emlékének. A program többi pontját az iskolás fiúk, leányok szavatai töltötték be, végül pedig Vörösmarty Szózat-ával a szépen sikerült ünnep befejezést nyert.

— Kinevezés. A király Nunkovics Sándor letenylel járásbírói albirót ugyanoda járásbíróvá nevezte ki.

— Jelölés. A Bolka Ferenc elhunytával megüresedett zalaszentgróti járási főszolgabírói állásnak betöltése tárgyában a járás bizottsági tagjai Zala-Szent-Gróton értekezletre jöttek egybe, amelyen az üressébe jött főszolgabírói állásra egyhangulag Malatinssky Lajos novai főszolgabíró jelölték. — A novai járás megyebizottsági tagjai november 29-én népes értekezletet tartottak ezen egyhangulag, nagy lelkesedéssel a sümegi járás szolgabíróját, Mayer István tiszteletbeli főszolgabíró jelölték ki a novai főszolgabírói állásra.

— Hivatalba lépés. Gergely János a sümegi adóhivatal pénztárosa november 28-án megérkezett Sümege s december 1-én átvette a hivatal vezetését.

— Jótékonyág. Hornig Károly báró dr. megyés püspökünk ismét nemeslelkű jótékonyágot gyakorolt a sümegi katolikus legényegyesülettel. A házvétel költségeinek fűződésére 2500 koronát adott az egyesületnek. A jótékony szellemű főpásztornak ez újabb nagylelkűségét osztatlan örömet keltett nevezett egyesület tagjaiban.

— Megyebizottsági tagok értekezlete. A sümegi járás megyebizottsági tagjai f. hó 1-én a sümegi kaszinóban népes értekezletet tartottak, melyen Gyömörey Vince elnököl. Az értekezlet a decemberi megyegyűlésen betöltendő állásokkal foglalkozott s a következő megállapodásokra jutott: a zalaszentgróti főszolgabírói állásra Malatinssky Lajos novai fő-, a novai főszolgabírói állásra Mayer István sümegi fő-, a főszolgabírói állásra szolgabíróvá pedig Török Ivánt jelölték egyhangulag. 1901. és 1902-re a közigazgatási bizottság tagjait Eperjessy Sándor, Bogay Máté, Barcza László, Skubics Jenő és Deák Mihály személyeiben állapodott meg az értekezlet. Deák Mihály megválasztása érdekében különösen hangsúlyozták azt, hogy a közigazgatási bizottságban minden ág képviselve van szakemberrel, csak éppen a mérnöki szak nincs. Ezt az állást Deák Mihály legméltóbban betöltéséért, azért megválasztását melegen ajánlja az értekezlet. A gyűlés végén az elnök szíves köszönetet mondva az érdeklődőknek, az értekezletet bezárta.

— 40 éves jubileum. Falvi Ignác tanácsos a pécsi posta- és távirat igazgatóság igazgató-helyettese f. hó 27-én ünnepelte Pécsen 40 éves állami szolgálatának emléknapját, mely alkalommal az ünnepelt előtt a kincstári alkalmazottak Opris Péter igazgató, a postamesteri kar pedig Konrad Imre barcsi postamester vezetésével alatt testületileg tisztelegtek. Az ünnepélyt lakoma követte, melyen az ünnepeltet az igazgató és Krisztinkovich József sümegi postamester köszöntötte föl. — Az ünnepők a kiváló előjárót ezüst tinta- és névjegyartóval lepték meg.

— Állandó választmányi gyűlés. A fennálló szabályrendelet értelmében a folyó 1900. évi december hó 10-én tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésen felveendő ügyek közgyűlési tárgyalásnak előkészítése végett az állandó választmány ülése folyó 1900. évi dec. hó 3-án d. e. fél 10 órakor a megyeház gyűléstermében fog megtartani.

— Temetkező-egyesület. A Sümegeben létesítendő temetkező egyesületre serényen folynak az aláírások. Eddig már vagy 500-an írták alá a kibocsátott ívet. Ez eredmény a legvérmesebb reményeket is kielégíti. Legközelebb az alakuló-gyűlés megtartható lesz.

— Halálozás. Muszty János nagykapornaki birtokos Németh Sándor csabrendeki állami tanító apósa november hó 18-án este 9 órakor 76 éves korában végelgyengülésben halt meg. Temetése november 20-án d. u. 4 órakor nagy részvét mellett ment végbe. Nyugodjék békében!

— Kérélem. Tisztelettel felkérjük a sümegi kaszinó t. tagjait, szíveskedjenek a kölcsönvett könyveket f. évi december hó 15-ig beszolgáltatni; ellenkező esetben a könyveket elvesztetteknek fogjuk tekinteni és az illetők költségén megrendelni. Könyvtára pénteken d. u. 5-6 Lukonich Gábor elnök, Czunya Sándor könyvtáros.

— Lámpát kérünk. Biz a mi szerény petroleum lámpánk nagyon gyér világosságot bintenek a mi uccáinkon. Ezt a gyér világosságot is nélkülöznie kell a lakosoknak az egyik legkényesebb ponton: az alsó kut környékén. Itt olyan farkas-sötétség uralkodik, akár csak az egyiptomi. Pedig ide itatni járnak, a mosókútát is sokan este, sőt éjszaka idején keresik föl, meg a gőzmalomba is sok embert szállít estenden is a dolga. Tehát azzal a kérelemmel járunk a város érdemes előjáróságához, hogy erre a könyes pontra lámpát állítsanak szíveskedjék, mielőtt a vak sötétségben ember vagy állat a nyakát szegi vagy a kutba fordul.

— Szélütés. Jakosa Károly domonkosfai vasmezei molnár feleségével együtt Tapolcán volt atyafi-látogatásban. November 30-án délután gyalogszerrel jöttek Sümege felé. Midőn az úrbéri dombra értek, az asszony hirtelen a szívéhez kap, s azután jajszó nélkül esik össze. Férje fel akarja emelni, de megdöbbenve veszi észre, hogy felesége meghalt. Besietett Sümege, jelentést tett, mire a szegény asszony hulláját a hatóság a kórházba beszállította. Szívszélütés ölte meg.

— Megrendezabályozott nóták. Sok galibát és bonyodalmat csináltak már a nóták. Hány politikai affér keletkezett már egy-egy nótából! Sőt sok ember a fogházban is ült már miatta. Az énekelhető és tiltott nóták vitás kérdéseinek tisztázásához hozzá fog járulni a kuria követező határozata, melyet egy felmerült eset alkalomával hozott: Aki nyilvános helyen többek jelenlétében oly dalt énekel, melynek szövege valakit oly cselekmény miatt földcsér vagy igazgatás, melyet a törvény vétségnek nyilvánít s melyért a hazai hatóságok az illető tettest elítélték: izgatást követ el.

— Falb viharkalendárium. A nagy viharjóst mindig kigunyolják, ha megjövendeli a kritikus napokat. Sokszor beüt a jóslat, sokszor nem; de akármilyen nagy a balsiker, ez az öreg meteorológus el nem riasztja. Erős meggyőződéssel kiadja esztendőnkint kétszer a viharkalendáriumot. Az 1901. első felére szóló most jelent meg Berlinben. Szerinte kritikus napok lesznek: január 5. és 20., február 3. és 10., március 5., április 4. és 18., június 2. és 16. Januárban sok helyen nagy hóesés lesz, február hőmérséklete nagyon váltakozó lesz sok esőzettel, márciusban normális hőmérséklet mellett sok eső és áradás, áprilisban is sok eső kevés havazással, májusban sok eső és vihar, júniusban ellenben kevés lesz az eső és nagy lesz a meleg.

— Figyelem a váltók kitérésénél. Miniszteri rendelet értelmében koronaártekre szóló váltókon a számokkal irt összeg után, a váltó jobb felső sarkában vagy ki kell írni a szót: „korona” teljesen, avagy csak „k.”-ra szabad rövidíteni. Oly váltókat, amelyekben „kor.”, „kr.”, „kro.”, vagy bármely más, meg nem engedett rövidítés fordul elő, sem az osztrák-magyar bank, sem más pénzintézet nem fogad el. Természetesen a váltó szövegében ott, ahol az összeg betűkkel van kiírva, azonnal is úgy, mint eddig, egészen kiírandó a „korona”.

— Vers a muffverőkhöz. Városunknak egyik XX századbeli konyhatündére szintén olvasta lapunkból a rezi-i muffverők tragikomédiáját. Nagy bosszúságot szerzett neki az ártatlan muffgyászos története. Méltó fölindulásában pennát ragadott s a következő verses levelezőlapban öntötte ki haragját:

Kedves sógoraim
Nem hittem hogy olyan hősök vagytok
Az ártatlan muffot agyon puffancsátok
Fujjátok fel a muffotokat
Lövessétek fejbe magatokat,
Ezöl bezárom leveleimet maradok tisztelője
a muffverőknek választ kérek.
Azután rá írta a címet ezonképpen:
Ezen levelem Rezibe
A muff verők kezibe
És föladá a négy filléres lapot a postára.
Amilyen ügyes a magy. kir. posta, hát a nem éppen jókívánsággal megspékelt versezett bizonyára eljött rendelkezése helyére. Vajjon az ablakba tessék-e?

— A gólya. Egy szegény asszonyra rájárt az igazságszolgáltatás rudja. Két hónapra be kellett vonulni a fogházba, mert egy meggondolatlan pillanatban odaragadt a kezéhez olyan dolog, mely nem az övé. A bevonulás napja elérkezett, de az asszony nem jelentkezett, hanem alázatos levelet írt az ügyésznek, hogy így meg úgy, nem jöhet . . . Várjanak egy kicsit. Egy kis ügyet kell még lebonyolítani a gólyával. Azután nagyon szívesen bűnhődik. Az igazságszolgáltatásnak ugyan semmi köze a madárhoz, — hancin hát az ügyész szíve sincs közből. Miután a gólyáról van szó, ezzel a madárral kivétel teszen és átengedi neki az elsőbbséget. Gólya praecedit. Amiről látni való, hogy a nyakig láb madár igen tekintélyes, nagy ur . . .

— **Baleset.** Smuce Lajos a sümegi mész- és téglagyár segédjüke november 29-én több társával közzénel rakott teherkocsit tolt a vágányon. Tolás közben egy repaszeleten megcsuszott, s hogy el ne vágódjék, jobbával a kocsi ütközőjébe kapott. Eppen e pillanatban ért a vagon a másikhoz, s a két ütköző súlyosan összezúzta a szerencsétlen munkás jobb kezét. Rögön a kórházba szállították, ahol kis és hüvelykujját amputálni kellett.

— **Valódi barack-palinka** — saját főzésű — legalább 25 liter vetelel — ennél kevesebb nem adatik — literenként 1 korona 60 fillérért kapható **Faludi** Antalnál, Sümege.

— **A legízletesebb asztalvíz** a **Kristály Szent** Lukácsfürdői hegyiforrás, melyet mint egészséges ásványvizet több száz orvos ajánl.

— **Sárcipő** (galoschni) párja uraknak 1 frt 96 kr., hölgyeknek 1 frt 45 kr. Kétféle gyártmány. Kapható: a **Würzburger Jakob** cégnél, Sümege.

Közgazdaság.

Istálló- és műtrágya.

Minden termékkel, melyet learatunk, termőföldünkön bizonyos mennyiségű ásványi táplálóanyagot vonunk el. Így termőtalajunk utóvégre is kimerül, ha jólre nem gondoskodunk azok pótlásáról. Minden métermázsza magterméssel annyi foszforsavat vonunk el a talajból, mint amennyi 7 kg. szuperfoszfátban van. A talajtól elvont ásványi anyagokat egyrészt a talaj megmunkálásával, másrészt trágyázással pótoljuk. Ez utóbbit óhajtjuk tárgyalni.

Mindenek előtt azzal a fontos kérdéssel kell tisztába jönnünk: „melyek azok a legfontosabb tápláló anyagok, melyekre kulturásványainknak szüksége van?” Rövid válaszuk: foszforsav, nitrogén és káli. A foszforsavat szuperfoszfáttal való trágyázással, a nitrogént istállótrágyával és hig ürléssel, ammóniákkal és chilisalétrommal; a káli legelőnyösebben tiszta 50%-os klórkáliummal vagy 12 1/2%-os kánnal juttathatjuk a talajba.

Egy másik fontos kérdést kell most megvitatnunk: „Tartalmazza-e az istállótrágya e három tápláló anyagot?” Általánosságban e kérdésre azt válaszolhatjuk, hogy az istállótrágya rendszeren igen gazdag nitrogénben, kellő mennyiségű káli is tartalmaz, ellenben foszforsav tartalma aránylag igen csekély. A foszforsav tartalmat illetőleg meg kell jegyeznünk, hogy az istállótrágya aránylag azért oly szegény foszforsavban, mert a mezőgazda az eladott szarvasmarha csontállományával, a tejjel, valamint az eladott gabonával igen sok foszforsavon túlad, anélkül, hogy azt az istállótrágyával pótolhatná. A gyakorlat ezt kiegészítőként feltűnő módon igazolta be, mert mindenütt, ahol meg a műtrágyázást nem fogadták, mindenek előtt a foszforsav trágyázás, különösen pedig a szuperfoszfáttal való trágyázás vált be sikeresen, világos bizonyítékul annak, hogy kiegészítőink talaja a foszforsav tartalmat illetőleg, igen elszegényedett.

Az istállótrágya áll szilárd és hig ürlékből és alomból. Ennek folytán természetesen a trágya értéke is változik. Mindenesetre hiányzik belőle a foszforsav, melyet a csontokkal, tejjel és magterméssel tölve elvontunk, s miután évszázadokon keresztül nem trágyáztunk foszforsavval, szántóföldjeink és réteink elszegényedtek e fontos tápláló anyagban.

Igen nagy befolyással van istállótrágyánk jóságára az állatok táplálkozása, a takarmány minősége és mennyisége. Mentül jobban tápláljuk állatainkat, annál jobb a trágyánk. Rossz táplálkozás eredménye a rossz tejelés és rossz trágyázás.

Ha már most áttérünk a fontosabb műtrágyák ismertetésére, első sorban is e kérdést vetjük fel: Mi a lényeges különbség az istállótrágya és műtrágya között? A különbség a kettő között a következő: Az istállótrágya a növényi táplálkozásra szükséges anyagokon kívül még humusz-képző anyagokat is tartalmaz, melyek a talajt anyagban javítják, hogy általuk nehéz talaj lazább, könnyű homok talaj nedvesebb lesz. A műtrágya humuszképző anyagokat nem tartalmazza. Rendszeren a legfontosabb ásványi táplálóanyagoknak csak egy vagy legfeljebb egy kettőt tartalmazza, így pl. csak foszforsavat (szuperfoszfát), csak nitrogént, ammóniák, salétrom vagy foszforsavat és nitrogént (ammóniák-szuperfoszfát) és csak egyes keverékekben káli (ammón-szuperfoszfát) tartalmazza az összes ásványi anyagokat. Ez okból a műtrágyákat „segédtrágyáknak” is nevezik, mert céljuk az istállótrágya és higürlék hiányzó tápláló anyagait pótolni és így hatásukat fokozni.

Irodalom.

Karácsony.

Már csak rövid idő választ el bennünket karácsonytól, a keresztény világ legrészesebb ünnepétől. S ahogy közeledik karácsony, a Megváltó születésének ünnepe, úgy gyarapodik a családok gondja, mit hozzon Jézuska a családnak.

Az ajándék csak akkor lesz igazi Jézusi ajándék, ha nemcsak pillanatnyi örömet okoz, de egyúttal a lélek nemesítésére való, a jó erkölcsre hat. Ne csak anyagi, de szellemi haszna is legyen a karácsonyi ajándékoknak. Ezzel ünnepeljük meg legméltóbban a legszebb ünnepet.

A könyv, a szellemet művelő, lelket nemesítő, erkölcsöket tisztító könyv a legméltóbb karácsonyi ajándék. Ez vezette a **Magyar Hírlap**-ot is, mikor elhatározta, hogy fennállásának tizedik évfordulójára egész kis könyvtárt juttat olvasóinak.

Teljes tíz regény lesz a **Magyar Hírlap** karácsonyi ajándéka, tíz érdekes könyv, a hazai és külföldi szerzők legjelesebbjeinek munkái. A regényírók, kiknek munkáit az előfizetők megkapják, a következők:

Hazai írók: **Jókai Mór**, **Mikszáth Kálmán**, **Bródy Sándor**, **Bárony István**, **Herczeg Ferenc**. Külföldiek: **Georges Ohnet**, **Emile Zola**, **Marcel Prévost**, **Ridder Haggard**, **Leo Tolstoj**.

A könyveket ez év december közepén küldik szét, úgy tehát, hogy Karácsony ünnepére már mindenkinek a kezében lesznek. Erre vonatkozólag pedig a következőket tudatja a kiadóhivatal:

Könyvajándéka csak azok az előfizetők tarthatnak számon, akik *közvetlenül* a **Magyar Hírlap** előfizetői. A kik egyenként vásárolják a lapot, vagy *közvetve* fizetnek elő tőzsdékben, papírkereskedésekben, csomagszállítónál, azok nem részesülhetnek ebben a kedvezményben.

A könyvek kiosztása, illetőleg szétküldése olyképp történik, hogy: minden féléves vagy egész éves előfizető *tíz kötet* regényt kap, minden negyedéves előfizető *öt kötet* regényt, minden hónapos előfizető *két kötet* regényt.

E megállapított rendszer alól a kiadóhivatal semmiféle kivételt nem tehet. Minden előfizetőnek e szabály alapján járnak ki az ajándék-könyvek.

Erre pedig a decemberi előfizetői lajstrom lesz az irányadó. Így tehát, aki most félévre vagy negyedévre előfizet: tíz, illetőleg öt kötet regényre tarthat számon. Azok, akik decemberben egy hónapra fizetnek elő, vagy újítják meg előfizetésüket, két kötetet kapnak.

Mindenkinek módjában van tehát már most kiválasztani azt a kategóriát, amely neki és viszonyainak legjobban megfelel. Ezt mindenki maga határozza meg, a kiadóhivatalnak csak az a kérése lehet a közönséghez, hogy a döntést ne halassza sokára, nehogy a könyvek kellő számban való kinyomatása és szétküldése zavarral járhatson, ami a sok-sok ezer könyv mellett könnyen megtörténhetik.

Még csak azt kell mondanunk, hogy a küldött regények teljesen új, csinos kiállítású, szépen fűzött könyvek lesznek, amelyek nemcsak pillanatnyi örömet szereznek, de minden könyvtárnak díszére és becsületére válnak.

Előfizetési ár: félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., 1 hónapra 2 kor. 40 fillér.

Tisztelettel

a **Magyar Hírlap kiadóhivatala**
Budapest, V., Honvéd-uca 10.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTMANY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A pártolással
az „Arany érem”-mel
kitüntetve.

KÉSZITI

Gösz. és kir. udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

KAPHATÓ:
HORVÁT GÁBOR-nál SÜMEGEN.

HORVÁT GÁBOR

könyvnyomdája, könyv- és papírkereskedése
SÜMEGEN.

Elkészít mindenféle nyomtatványokat, u. m.

művek, folyóiratok, ügyvédi nyomtatványok, gyászlapok, eljegyzési és esketési kártyák, számlák, levélpapírok és borítékok **izléses kivitelben** jutányos árak mellett.

Teljes raktár körjegyzői nyomtatványokból.

SÜMEGI KÉPES LEVELEZŐ-LAPOK

dús választékban kaphatók.

Legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok:

Ifjusági és képeskönyvek, kazetták,
képes levelező-lap albumok
nagy választékban.

BERECZKY GYULA

14 ezer, thea, rum-, porcellán- és üveg-kereskedése
Sümegeen.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a téli időnyre minden vasárnap és hétfőn kapható a birneves **szombathelyi frankfurter**. Továbbá folyton raktáron tartok különféle sájtokat, u. m.: **ementali, groyi, lipitói juhturót, magyar szalámit, legfinomabb thea, finom thea rum literje 1,60 fl., Cuba rum literje 2 kor., Congó rum literje 3 kor., Jamaica rum literje 4 kor., legfinomabb Jamaica rum literje 6 kor., gróf Eszterházy cognac, likörök és saját főzdelemben főzött valódi tiszta törköly-, szilva- és seprő-pálinka literenként 1,60 fl.** — Saját termései boraim palackokban kaphatók.

Ugyazintén raktáron tartom Ramassetter V. Utóda cég dessert borait, u. m.: somlói, badacsonyi, szentgyörgyhegyi és szegszárdi borokat.

Mint hogy ízetemet **üveg- és porcellán-árukkal** bővítettem, tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy ebbeli szükségleteit nálam szerezzze be.

Teljes tisztelettel
Bereczky Gyula
Sümegeen.

Képes levelező-lapok

nagy választékban, ugyazintén

10 drb 20 fillérért

kapható:

Horyát Gábor-nál, Sümegeen.

GYOMOR BETEGEKNEK!

Mindazoknak, — kik meghülés, a gyomor túlterhelése, éretlen gyümölcs, nehezen emészthető forró vagy hideg ételek evése vagy a rendetlen életmód által

gyomor-fájást, gyomor-görcsöt, gyomor-lobot, nehéz emésztést vagy elnyalkasodást

kaptak, — ezen jó háziázt, melynek kiváló hatását már számos éven át kipróbálták, a legmelegebben ajánljuk. E háziázt az ismert

EMÉSZTŐ ÉS VÉR-TISZTÍTÓ-SZER. A

HUBERT ULLRICH-féle „NÖVÉNY-BOR“.

Ezen növény-bor kiváló gyógyhatású növényekből és jó borból lesz készítve, miáltal az ember emésztési szerveit föléleszti és erősíti, anélkül, hogy hashajtó szer volna. — A növénybor a vérkeringési akadályokat eltávolítja és a vért a betegséget előidéző anyagokból kitisztítja. Azonkívül hatásosan elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a növénybort kellő időben használatba veszik, a betegségek már csirájukban megfojtottak. Ezért ne mulassza el senki a növénybort más, egészséget romtó szerek fölött előnybe részesíteni. Betegségek, mint **fejfájás, hűség, felfújódás, gyomorégés, rosszallat hányással**, mely baj idült **gyomorbetegségek**nél nagyobb mérvben szokott fellépni, sok esetben egynehányzori ivás után gyógyítottak.

Székszükiülés és ennek kellemetlen következményei, mint **kólika, szivdobogás, álmatlanság**, valamint vértódulás a májban, lépben és ereken (**aranyeres fájalmak**) növényborom által gyorsan és sikeresen **fájdalom nélkül** gyógyítottak. A növénybor a **rossz emésztést megszünteti**, az emésztő szerveket föléleszti és a gyomorban levő ártalmas anyagokat könnyű meghajtás által eltávolítja.

A soványság, vérszegénység, halaványszin, elerőtlenedés rendszeren a rossz emésztés, a kevés vérképződés és a máj betegségeinek következménye. Teljes **étvágytalanság, idegbaj és a rossz kedélyállapot** folytán némely beteg lassan elsorvad. E növénybor az elerőtlenedett testnek új életet ad. E növénybor az étvágyat emeli, emésztést föléleszti és a tápláló-anyagot rendszeren feldolgozza, a vérképződést javítja és sieteti, az idegeket lecsendesíti és a betegnek új **életkedvet** ad. Számos elismerőlevél és köszönő irat igazolja ezt.

A növénybor kapható 3 és 4 koronás üvegekben a következő gyógyszerárakban: Sümege, Csabrendek, Devecser, Jánosvára, Zala-Szent-Grót, Szt.-Gál, Zircz, Pápa, Lovász-Patona, Zany, Beled, Sárvár, Vasvár, Csány, Keszthely, Tapolca, N.-Vászony, Veszprém, Szombathely stb. valamint Magyarország és Ausztria összes kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszerárakban.

Azonkívül széjjelküld a sümegei gyógyszerár Ausztria-Magyarország összes helyiségeibe növénybort 3 és több üvegben a fennírt árak szerint.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Vételnél kérjünk

„Hubert Ullrich-féle“ növénybort.

Az általam készített növénybor nem titkos szer és a következő alkotórészekből áll: Malaga-bor 450,0, borszesz 100,0, glicerin 100,0, vörösbőr 240,0, kőrísle 150,0, cseresznyelé 320,0, Manna 30,0, édes kőmenny, áris, helesgyökér, amerikai c-ösgyökér, enciagyökér, kalmusgyökér az 10,0. Ezen alkotórészeket keverjük.

Esemény a magyar irodalomban!

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖTÉNELEM
KLASSIKUS KÖNYVE, A LEGGAZDAGABB TÖRTÉNELMI
KÉPTÁR

Tizenkét kötetben

Eddigél három kötet jelent meg. — **Négyhavonként jön egy-egy kötet**

Bővebbet a prospektus, melyet mindenképpen ingyen kap.

A teljes mű ára 192 korona.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

Megrendelhető

3 koronás csekély havi részletfizetésre

rendelőlap segítségével, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva, hozzánk beküldendő.

Róval Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest VIII., Ölléi-ut 18.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

megjelenésével minden más világtörténelmi mű elavult és értéktelenné vált.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, a ki művelt ember akar lenni.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretetét és összetartást tanul.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

fejleszti a műizlést, táplálja a tudást, nemeseíti a lelket.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

brilljans stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatta gyönyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Ezennel megrendelem a Róval Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságtól Budapeston a

Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vevén, hogy eddigél három kötet jelent meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárába Budapeston a szállítástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részeket költségmentesen postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékesé válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetés arányában szállítandók.

Kelt..... Név:.....
Állás:.....

4648. sz./tk. 1900.

Árverési hirdetmény kivonat.

A sümegei kir. járásbírósa mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak ifj. Melicharek Flórián és Anna végrehajtást szenvedők elleni 90 kor. 90 fillér tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegei kir. járásbírósa területén levő a szentgrótmezővárosi 86. sz. tjkvben l. 95. 97. hrsz. alatt ifj. Melicharek Flórián és Anna tulajdonánál felvett ingatlanra 667 kor. 70 fillér ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1900. évi december hó 17-ik napján délelőtt 10 órakor **Z.-Szent-Grót** község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak utóajánlatot tevő kivételével az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 83 korona 60 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság: Sümege, 1900. évi november hó 5-én.

Saághy kir. aljbíró,

HIRDETÉSEK

mintán a bélyegilleték július 1-én megszűnt,

a legjutányosabb árban

felvétetnek a

SÜMEG és VIDÉKE

kiadóhivatalában.

A. KRISTÁLY Szt. Lukácsfürdői
beplyforrás nagy mélységből
fakadó, állandó özfelfelű,
igen tiszt, calcium-és mag-
nesium-hydrocarbonatos
ásványviznek minősítendő.

Több száz orvos által ajánlva. Legjobb és legolcsóbb ásványvíz.

Kapható:

MÁRKUS SALAMON FIA

ezégnél,

SÜMEGEN.

Kathreiner
csak valódi az ismert

Kathreiner-csomagokban!

Tehát soha sem nyitva, sem más megtévesztésre alkalmas utáztott csomagokban.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja
a legizletesebb, egyedül egészséges és egyszerűs mind a legjobb pótkávé a babkávéhoz.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja
előszeretettel és folyton növekvő eredménynyel élveztetik a családok százezreirenl.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja
a babkávét, a hol annak élvezete, mint az egészségre káros, orvosilag tiltatik, a legpompásabban helyettesíti!

STERN ÉS KARDOS, ZALA-SZENT-GRÓT.

Van szerencsénk ezennel értesíteni, hogy Zala-Szent-Gróton a türjei-ucca végén gépjavitó- és lakatosműhelyt, érezöntödét, gazdasági- és varrógép raktárt nyitottunk; azt kiválóan képzett gépész vezetésére bizva, elismert nagygyárakból kikerült munkaerőkkel s a technika legújabb vívmányainak megfelelő gépekkel szereltük fel.

Elvállalunk minden ezen szakmába vágó munkák gyors, pontos és szakszerű teljesítését; vaszertergályosításokat, épület-lakatos munkákat, mindenféle gazdasági és varrógépek kijavítását, egyes alkatrészek kiegészítését és kicserélését. A mezőgazdaságban s iparvállalatokban használt mindenemű gépek, gépalkatrészek, kovács- és lakatos szerzőszámok, gépsziják, rosták, vetőgépek, morzsolók, szeoskavágók, oséplőgépek, ekék, talpigák, boronák, tizedes mérlegek, konkolyozók, répvágók, borprések s ezek alkatrészei stb. lehető legjutányosabb áron kaphatók. — Kő- és faszén, gépolaj, kocsikenőcs, ponyvák, zsákok, legjobb minőségű fűkaszáknak, szecskák- és répvágó-kések, takarmányvágó kaszák, présesapok stb. legolcsóbban vásárolhatók nálunk. Rézágak (Lagerok) minták után gyorsan elkészítetnek. — Varrógépek használatát és kezelését bárkivel néhány óra alatt elsajátíttatjuk.

Főfelvünk: olcsó árak, kedvező feltételek, szolid és pontos kiszolgálás.

Magunkat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, maradunk

kittünő tisztelettel

STERN és KARDOS.

Műfogak anélkül, hogy a gyökereket el kel- lenne távolítani, — inylemezen és anélkül — legjobban készít:

SCHARPF JENŐ fogtechnikus

Található:

Z.-Egerszege

K ő s z e g e n

Korona-szálloda

Adelfi-utca 46.

minden hó 3-tól 10-ig. minden hó 20-tól 30-ig.